

## לקח מהפרשה

"אם בחוקותי תלכו... ונתתי גשמכם בעתם..." (כו' ג')

התורה נוהגת באופן שונה משאר הדתות. אלה מבטיחות לנאמניהן את הגמול רק לאחר המוות, ואילו התורה מבטיחה שכר על שמירת המצוות גם כאן, קרוב, במגע הידי. "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו... ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה... ואכלתם לחמכם לשובע, וישבתם לבטח בארצכם. ונתתי שלום בארץ... וחרב לא תעבור בארצכם. ורדפתם את אויבכם". אפשר לנסות, להעמיד הבטחות אלו במבחן המציאות. ומשה - לא חשש. הוא ידע שדברי התורה לא יתבדו. בכוחה להביא גשם, שובע, שלום ועוצמה. כל זאת בידיעה ברורה, שאם אכן ילכו בחוקותיו של ה', זו תהיה מציאות החיים בארץ ישראל.

אך קיים גם צד שני למטבע, גם הוא מעורר השתאות. "ואם לא תשמעו... ואם בחוקותי תמאסו... ונתתי פני בכס ונגפתם לפני אויבכם... ורדו בכס שונאים ונסתם ואין רודף אתכם... ולא תתן ארצכם את יבולה ועץ לא יתן פריו". (י"ד-כ'). שני הקטעים המצוטטים מורים על התלות של ההצלחה הלאומית במוסר. אמנם, בפרשתנו מתייחסים הדברים רק לעם ישראל, אולם בתורה ובנביאים באה לידי ביטוי הדרישה המוסרית גם מאומות העולם, והתוצאות המרות של המרידה בה. המבול, סדום, אשור ובבל, הן אבני דרך בהיסטוריה האנושית.

כיום ברור שהמעשה המוסרי קובע את גורלו של העם מעבר לעוצמה צבאית או לרווחה כלכלית שהושגו על ידי עושי. דעות מתחלפות, נימוסים משתנים, אמונות צרות ונפלות, ואילו חוק המוסר כתוב על מגילות הנצח. על כל מילת שקר או מעשה עוול, על חמס ועל רשע, על תאוה ועל גאווה, בסופו של דבר משלמים. אי צדק ומרמה עשויים להאריך ימים, אך יום הדין סופו לבוא במהפכות צרפתיות ובדרכים איומות אחרות. כך אימתו ההיסטוריונים את קביעותיה של התורה. הם מצאו במבט לאחור את מה שהיא הכריזה עליו בטרם התרחשו הדברים. בזה לא תם העניין. המשך פרשתנו מפתיע עוד יותר.

עם ישראל לבדו הוא חריג שנמלט מגורל היסטורי זה. העונש של "חוסר ההתאמה הפנימית" שגרם להיעלמותן של כל תרבויות העבר, הוא עונש שלא ישמיד אותן, אבל יביא עליו עונש אחר, הוא עונש הגלות. כנאמר בהמשך: "ואתכם אזרה בגויים והריקותי אחריכם חרב... והבאתי מורך בלבכם בארצות אויביהם". (ל"ג-ל"ט). וכגלות העם כן גלות הארץ: " ונתתי עריכם חורבה... והשימותי אני את הארץ, ושממו עליה אויביכם היושבים בה " (שם ל"א-ל"ב). אמנם, כך התרחש במציאות. העם גלה מארצו, והארץ שקעה באבלה ובשיממונה. גלות העם וגלות הארץ הן שתי מקבילות שתיפגשנה בעתיד. בינתיים, בתקופה שישהה עם ישראל בגלות, תהיה הארץ שוממה ולא תארח שום עם אחר.

באמצעות שממה זו היא שומרת לנו אמונים, ובבוא יום פקודה, ישוב העם לציון ויתנחל בה מחדש בנקל, כי לא ישב בה ישיבת קבע עם זר. המציאות ההיסטורית הגשימה את דברי הפסוקים הללו. הארץ עמדה בשיממונה כל ימי הגלות, ורק כאשר הגיעו אליה היהודים, היא החלה לפרוח. הלא דבר הוא!

ואם לא די באלו, הרי לכם לעיון הבטחה נוספת הקשורה בעונשו של העם, אך בו זמנית חורגת מגורל העמים האחרים, ששקעו אף הם ב"חוסר התאמה פנימית": " ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפרי בריתי איתם, כי אני ה' אלוקיכם " (שם מ"ד). שוב התגייסה ההיסטוריה להגשים פסוק זה במלואו. העם שיוסר ודוכא, כפי שלא דוכא עם מעולם, עם שעמים אדירים חברו עליו להשמידו, עם שנרדף בכל קצווי תבל זה קרוב לאלפיים שנה - בכל זאת לא הושמד. הוא חי וקיים, כשאגב כך, הוא מנתץ לחלוטין את חוקי ההיסטוריה המקובלים.

(מתוך פרשה ולקחה, מאתר ערכים 'להבין')

## פינת ההלכה

### צליית כבד ובשר שלא הוכשר במכשירים מיוחדים: המשך

א: מותר לצלות כבד ובשר שלא הוכשר על רשת בגריל של תנור אפיה. (צריך לשים מים בתבנית מתחת).

ב: ישנם שני סוגי מיקרוגל. האחד רגיל והשני עם השחמה.

ג: מיקרוגל עם השחמה מכיל גופי חימום ולמעשה עושה גם פעולת בישול וצלייה רגילים.

ד: מיקרוגל ללא השחמה לא מייצר חום! אנטנה פנימית משדרת גלי רדיו שהופכים לחום רק כשחודרים לנוזל או למתכת.

ה: רצוי לא לצלות כבד ובשר שלא הוכשר במיקרוגל ללא השחמה מפני שבצליה זו הדם מתבשל בתוך הבשר ולא יוצא החוצה, ויש פוסקים האוסרים זאת.

ו: כמו כן רצוי לא להפשיר כבד ובשר שלא הוכשר במיקרוגל, גם אם מתכוונים להפסיק את פעולת המיקרוגל לפני שהבשר מתבשל.

ז: מותר לצלות בשר או כבד בגריל מסתובב עם להבת גז או גוף חימום חשמלי.

ח: מותר לצלות כבד ובשר לא מוכשר במנגל עם גוף חימום חשמלי

**האם יש חשיבות לשמו של הילד?**

ממחקר חדש עולה שיש קשר בין שמו של ילד לבין הסיכוי שהוא יסבל מהפרעות קשב וריכוז. במחקר החליטו לבדוק אם השמות שהורים בוחרים לילדיהם קשורים להפרעות קשב וריכוז. המחקר, שאותו ערכו ד"ר גל שובל וד"ר איריס מנור בחן אם לילדים שלוקים בהפרעות קשב וריכוז יש שמות שיכולים לאפיין אותם.

מהמחקר עלה שאכן יש מאפיינים משותפים בשמותיהם של ילדים שאובחנו אצלם הפרעת קשב וריכוז, ובעיקר אצל ילדים היפראקטיביים. שמותיהם של ילדים שסבלו מהפרעות קשב היו שמות נדירים יותר. בהקשר הזה יש לציין כי ישנה תיאוריה שלפיה שמות נדירים קשורים במידה רבה יותר להפרעות נפשיות.

כנראה שימשיכו לחקור, ויגלו שהשם של הילד משפיע על תחומים נוספים. במאמרי חז"ל ובתורת הקבלה, נודעת חשיבות גדולה לשמו של הילד. לאותיות שלו, למספרן, לסדר שלהן בתוך השם, ולמשמעות של השם. ההדרכה הכללית בדרך כלל היא: לא לקרא בשם שיש בו רק שתי אותיות, לא לקרא לבן בשם של בת וכן להיפך, לא לקרא שם עם משמעות שלילית, ולהשתדל להשתמש בשמות של אנשים שנקראו כבר בשם זה והיו אנשים חיוביים. בגלל חשיבות השם על העתיד יש הורים שנעזרים בבחירה במבני עניין. בהצלחה ושבת שלום, שושנה.

**"זוכרתי להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים..." (כו' מה')**

עניין הזכירה, שגם במצרים לא היו עם ישראל יותר טובים מאשר עתה. וזו כוונת הכתוב: 'זכור עדתך קנית קדם גאלת שבט נחלתך' (תהילים עד' ב'): כשאחד משתדך בשידוך של ממון, ואחר כך נודע לו שהמחותן עני ואביון, זכאי הוא להיות ברוגז ובתרעומת. אבל כשידע מקודם שהוא עני והסכים לשידוך, אין לו הזכות להתרגז.

וזה הפירוש: 'זכור עדתך קנית קדם' - תזכור באיזה מצב הוצאת אותנו מארץ מצרים והתארסת אתנו, שהיינו דלים וריקים בלי מצוות ומעשים טובים, ואף על פי כן: 'גאלת שבט נחלתך' - והסכמת לשידוך. איזה טענות יש לך עלינו אם אנחנו נמצאים עתה באותו מעמד?! (קדושת לוי)

**סיפור לשבת**

**כריות לא מדברות / קובי לוי**

כשטלי ילדה את בנה השלישי מיכאל, הכול היה תקין. ומיד אחרי הבשורות לסבים וסבתות ולבני המשפחה העליונים, ישנה טלי שנת ישרים. אחרי כמה שעות התעוררה טלי וביקשה לקום, אך זה לא כל כך הלך. הרגליים היו כבדות, והידיים עוד יותר. ניסתה להזיז אצבעות, אבל זה הלך בקושי. היא חשבה שהיא חולמת... היא עצמה שוב עיניה וניסתה להירדם... אחרי שעה ניסתה שוב לקום, אך אבוי, חוץ מהראש שנע ימינה ושמאלה, ושאר חושי, כל הגוף היה מאובן כאבן שאין לה הופכין.

טלי, סגנית המנהל, מורה בכירה בבית ספר במרכז הארץ, כשרונית ורבת-פעלים, נחשפה ללא הכנה מוקדמת לנורא מכל. שיתוק טוטלי של הגפיים. הרוח החיה שהייתה נעה מכיתה לכיתה, מנחה מורות, בודקת ויוזמת מבחנים ופרויקטים חינוכיים, מצויה עכשיו בתחושה משפילה של כלי אין חפץ בו... והרופאים! לאחר בדיקות ארוכות נותרו פעורי פה וחסרי אוניים, ואחרי שבועיים של אבחונים ובדיקות, הועברה לבית לווינשטיין ללא אבחון. מיכאל התינוק נשאר אצל סבתא, ובעלה גלעד, נשאר איתה, ופיו מלא מילות עידוד ואופטימיות. שלושה חודשי שיתוק מוחלט היו כבדים מנשוא. כוחות נפש עצומים נדרשו לה לומר לגלעד: "אתה עדיין צעיר, ועתידך לפניך, יש לנו שלושה ילדים מתוקים שצריך לגדל. אני מחוץ למשחק החיים. אני רק ראש בלי גוף, ובשביל לגדל ילדים צריך גם גוף. הקב"ה נטל ממני את הגוף, זה רצון השם ואני מקבלת גזירה זו באהבה עד כמה שביכולתי... אתה בעל צדיק ואיש נפלא ויקר, ואני מלאת הערכה לעידוד שלך ולחיזוק היומיומי, אבל אני מאפשרת לך לבנות חיים אחרים גלעד, בלעדיי". היא הרגישה שזו האמת לאמיתה, ואין זה הוגן להעמיס על גלעד גם אותה, החולנית והמשתוקת... "את עוד תלכי על הרגליים... חידלי מדברי ההבל הללו..." ענה גלעד.

בחדר של טלי היו עוד שלוש נשים. מירב, צעירה עיוורת. נורית, חולת טרשת נפוצה. ונוגה, פצועת תאונת דרכים קשה שאיבדה את יציבותה הנפשית, ואהבה לרקום כריות. כשטלי הגיעה למחלקה היא העניקה לה כרית במתנה. כשגלעד היה חוזר הביתה טלי היתה טומנת את הראש בכרית שקיבלה מנוגה ומדברת עם ה': "אבא שבשמים, אני יודעת שאני לא צדיקה גדולה, ואין לי ספק שהשיתוק הוא גזירה משמים. אני יודעת שנלקחו ממני הגפיים בגלל עבירות, אבל יש לי תינוק קטן בבית. שעוד לא ליטפתי, שלא חיבקתי, שלא הניח עלי ראש. מיכאל שלי עדיין לא חש מגע של אימא. למה? למה אבא שבשמים? אולי תרחם עלי ותהפוך אותי לעיוורת כמו מירב. נכון היא עיוורת, אבל היא יכולה לחבק את ילדיה... ואני כל כך רוצה לחבק את מיכאל... ואם לא עיוורת, אז אולי טרשת נפוצה, כמו נורית. נכון, זו מחלה סופנית, אבל לפחות עכשיו היא יכולה לשחק עם ילדיה... אני אפילו מוכנה לאבד את היציבות הנפשית כמו נוגה, שהיא אומנם משונה, אבל לפחות היא אימא עם רגשות ויכולת לחבק, לנשק... כמה נורא להיות משותקת, חסרת אוניים... כמו סמרטוט...". והכרית של טלי פרץ הפנימה וספגה הכול לתוכה. "אבא שבשמים... אתה הרי יודע מה טוב ומה נכון בשבילי... עשה בשבילי רק מה שמגיע לי... רק לי, לא רוצה משל אחרים...". וגם את זה שמעה הכרית. ותפילה זו בקעה רקיעים. למחרת הגיע לבית לווינשטיין דר' ארנולד סקופשטיין מהולנד מומחה בעל שם עולמי. הוא בדק את טלי עיין בתיק הרפואי ואמר: "השיתוק שלה זו תופעה חולפת, לפי הערכתי זה ייעלם והיא תבריא תוך חודשיים או שלושה חודשים". המילים החמות הללו היו כמים צוננים לנפשה העייפה של טלי. לראשונה היא שומעת רופא מומחה שמשמיע עתיד ורוד. גם גלעד שמח לשמוע את האבחון. לפתע נעורה בו תקווה שניתן לקצר את הזמן. כשחברותיה לחדר של טלי הלכו לחדר האוכל הוא נעל את הדלת ואמר לטלי: "טלי את בריאה. לבי אומר לי שהגזירה בוטלה. דר' סקופשטיין איננו מדבר מגרוננו, זו בת קול משמים, קומי עכשיו מהמיטה!!!!". טלי הייתה המומה. "קומי" צעק גלעד "את בריאה!!!! זהו, עכשיו זה זמן של רחמים. הוא ביקש מאחותו נחמה לאחוז בידיה של טלי ולסייע לה לשבת. טלי לא האמינה, היא צבטה את רגליה וחשה בכאב דקיק... כאב שחודשים ארוכים נעלם ממנה. נחמה סייעה לה לעמוד והיא התחילה לגרור רגליים... נשענת על קירות וכיור ודלת. לא יאומן, גוררת צעדים אבל מתקדמת. לקח לטלי 10 ימים לחזור לעצמה, עדיין לא ב-100%, אבל השיתוק הנורא נעלם כלא היה. היא נפרדה בנשיקות מחברותיה לחדר ואיחלה להן החלמה מהירה. כשפנתה ללכת, קראה לה נוגה "טלי, אל תשכחי את המתנה שלי, קחי אותה איתך... את הכרית הרקומה שנתתי לך ביום שהגעת לכאן". טלי נטלה את הכרית וחיבקה אותה חזק חזק. כשהגיעה הביתה, פנתה מיד לחדרו של מיכאל, תינוקה החמוד, הרימה את ראשו והניחה את הכרית למראשותיו. "ילד מתוק שלי... הכרית הזו שמעה הרבה תפילות של אימא... תפילות שבקעו רקיעים. היא מלאה דמעות של אימא. יהי רצון שהן ילוו אותך ילדי בהמשך חיך, בבריאות ושמחה". טלי נעמדה להתפלל תפילת ערבית. ועיניה זלגו דמעות כשהגיעה לברכת "רופא חולי עמו ישראל", הפעם דמעות של תודה ושמחה...